

VERAE RECTOR
ACADEMIAE VITENBERGENSIS
IOANNES GODOFREDVS
LEONHARDI

PHIL. ET MED. DOCTOR PATHOL. ET CHIRVRG
PROFESSOR PVBLICVS ORD. SOCIETATIS
OECONOM. ELECT. SAXON. SODALIS
HONORARIVS

170

ORATIONEM

GOTTHELF AVGVSTO SCHVMANNO

DRESCHWITIO-CIZENSI

MEDIC. CVLT.

FVTVRO IOVIS DIE

BENEFICI KORNFAILIANI CAVSSA

H. L. Q. CC

HABENDAM
CIVIVM. ACADEMICORVM FREQVENTIAE

COMMEMDAT

VERAE LAVS NOBILITATIS
EXEMPLO ILLUSTRISSIMAE COMITIS
DE KORNFAIL
GENTIS ZINZENDORFFIAE

Quid quantumque nobile genus ad existimationem praedicationemque valeat, antiquitus fuit hoc uehementius in utramque partem disputatum, quod amor atque odium, infensissimi ueritatis hostes, tenebras offuderant, quo minus iustum cuique pretium statueretur. Quod in clarissima luce posuit Hieronymi Osorii, Ciceronis illius Lusitani, eloquentia, libris de nobilitate ciuili et Christiana, aliisque de gloria, tanta scriptis elegantia, ut Tullii ipsius iacturam prorsus resarciant. Alii stirpis antiquitatem famamque nimis extollunt, eaque uanitate contemptorem animum et superbiam, *quod commune nobilitatis malum* Sallustius censet (Iug. c. 64.) eandem fortunam deprimunt alii iniquius, omnes ingenii neruos intendentes, ut eam iocis ac salibus exagitent, simultatemque, tot calamitatum, in rebus publicis praesertim, parentem, grauius incendant. Quae quidem controuersia non facile minuetur, nisi uaria huius decoris genera diligenter descripseris, a
Dioge-

Diogene Laertio e Platonis disciplina enumerata
(III. pag. 90. ed. Lond.) Sic autem ille, breuitatis
caussa, e Graecis in Latinum conuersus. nobilitas, siue
ἐυγένεια, in quatuor formas diuiditur. una, si maio-
res honesti fuerint, et boni, et iusti, ut, ex his ortos
nobiles, dicant, esse. altera, si maiores potentes, siue
dynastae, principesque euaserint, eamque potestatem
ad posteros propagarint. tertia, si maiores nomen
inuenerint, uel exercitibus ductis, uel corona, e cer-
taminibus deportata, idque cum posteritate com-
municarint. quarta, si quis ipse generoso animo et
magno eminuerit, ea excellentia praeter caeteros
nobilitatus, cui Plato primas tribuit. *τῆς γε ἐυγενείας
ἀοτὴ κγατῆς*. Quamuis autem haec originis insignis
diuisio in huius sapientis scriptis hodiernis non re-
periatur, ab Menagio frustra quaesita, atque in dialo-
go, uel amisso, uel mutilato, proposita, ab Aristote-
le uero seruata, quamuis Graecorum mores attingat,
ab nostris remotos, omissis quibusdam partibus, iis-
que minoris momenti, ac minus honorificis, ma-
teriam tamen luculentam ad ornamenta germana
laudibus efferenda praebet. Equidem progeniei
auitiam honestatem, bonitatem, iustitiam, detrahere
sine causa nolim, memor illius, quod est apud Ho-
ratiū (Od. IV. 4) *fortes creari fortibus et bonis*. Qui
naturae cursus cum plures habeat exceptiones, pro-
be hic ipse subiungit, *doctrina uim promoueri insitam,
et pectora cultibus rectis roborari, utcunque mores dese-*
cerint,

cerint, dedecorari bene nata culpis. Suspiciosior am-
plitudo e maiorum potentia ac principatu, quod re-
uerentiam metu magis exprimit, quam elicit comi-
tate, asperiusque usurpata, uel impotentius, ire prae-
ceps in maiorem turpitudinem solet. Stabilior me-
ritorum, domi forisque partorum, cum liberis ac ne-
potibus communicatio. nam, quo dulcior patriae
charitas omnes bene animatos deuincit, eo liben-
tius illos, qui eam adiuuerint, defenderint, auxerint,
colunt, et, si ipsis non possunt, suboli referre gra-
tiam student. Sed omnes effigies, etiam uetustissi-
mas, uirtus superat, quae non aliunde pendens, sed in
se ipsa sua ponens omnia, suis se uiribus sustinet, re-
steque facta cum omni aeternitate exaequat. haec
sunt sola uere nostra, haec, quantacunque sunt, tota
nostra, haec ab iudicibus incorruptis aestimantur
unice. Caetera, tanquam flosculi, celeriter deci-
dunt, ac praeter spem obscurantur, atque euanescent.
Neruose scriptor dialogi de oratoribus, *minimum, in-
quit, inter tot ac tanta locum obtinent imagines, ac ti-
tuli, et statuae, quae neque ipsa tamen negliguntur, tam
hercule, quam diuitiae et opes, quas, facilius inuenies,
qui uituperet, quam fastidiat.* (c. 8.) Copiosius, nec
sine salibus in uitiiis ignobilem nobilitatem Iuena-
lis, *ueteres cerae licet tota undique atria exornent, no-
bilitatem tamen solam esse atque unicam uirtutem, effe-
cit.* (Sat. VIII.) Sed summarum uirtutum chorum
magnus animus ac generosus ducit, cuius rationem
efficien-

efficientem, et amplitudinem, et utilitatem, Cicero tanta dicendi vi expressit (de Offic. l. 20.) Ille enim res, quas caeteri mortales admirantur, sperant, metuunt, contemnit, eaque magnitudine elatus, res gerit egregias illas quidem, atque utilissimas. Cumque sit angustissimi animi atque abiectissimi, diuitias amare, has in primis spernit, si non habet, si quid abundat, ad beneficentiam liberalitatemque confert.

Eadem fuit excellentia animi praestantiaque excitata Comes Illustrissima de Kornfail. Nullum quidem nobilitatis genus ei defuit, de quo supra fecimus mentionem, e gente ac familia natae, maiorum gloria florentissima. Horum alii, uirtutum studiis popularium, clarissimum nomen adepti, adhuc constante fama, omniumque sermone celebrantur. Alii, ad honores sublimes euecti, eos non in superbiam ac uolentiam uerterunt, sed moderationem, humanitatem, ac priuatae salutis et publicae adiumentum. Alii denique domi forisque, atque in omni republica, tam sacra, quam ciuili, tantopere explendescunt, ut, immortalibus editis operibus, dignitatem perpetuam tueantur. At matrona nostra sola patrum opinione maiorumque niti noluit, idem, quod Seneca, sentiens. *qui imagines in atrio exponunt, et nominata familiae suae longo ordine, ac multis stemmatum illigata flexuris, in parte prima aedium collocant, notius magis, quam nobiles, sunt.* (de benef. III. 28) Ita potius uiuere uoluit, ut esset ipsa sequenti aetati uirtutis ex-

emplar. Hanc plurimis per omnem uitam docu-
mentis comprobauit, sed magnificentius nullum eo,
quo hanc Musarum sedem sibi in perpetuum obstrin-
xit. nam testamento mille Ioachimicos legauit, un-
de cultor artis salutaris studiorum subsidia caperet,
auctore Boehmero nostro, egregii publici, quam
utilitatis suae, cupidior, qui singularibus de acade-
mia promeritis hunc addidit cumulum, dignissimum
sane, quem saecula futura gratis et cogitationibus,
et sermonibus, reuocent. Feminae prudentiam mi-
rari satis non possum, siue consilium, siue ingenio-
rum dilectum, siue instituti rationem conformatio-
nemque, perpendo. Viderat hic paucitatem eorum,
qui medendi artem seligendam putarent, sumptibus
maioribus deterriti. His igitur uoluit opem auxi-
liumque ferre, ne scientia, generi hominum tam ne-
cessaria, iaceret neglecta. Nec uero promiscue
omnes et communiter ad huius beneficii fructum
admisit, sed iuuenes, a fortuna afflictos, et moribus
commodis praeditos, quod asperitas agrestis non mi-
nus aegrotos irritat, deprimit, obfirmat, quam co-
mitas et facilitas conciliat, erigit, obsequentiores fa-
cit. Illud placet maximopere, quod, praeter indo-
lem bonam, artium, quae ad humanitatem perti-
nent, idoneam notitiam spectari uoluit, idque iudi-
cium doctoribus, medicinam profitentibus, permi-
sit. Etenim, si qua hominum doctorum familia bar-
baris obruitur ac rudibus alumnis, eam, quae corpo-
ris

ris fanitati ac uitae, qua nihil dulcius, charius nihil in bonis externis, consulit, tot illotis, ut aiunt, manibus attingunt, ut dux Vinariensis, anno iam saeculi huius sexto et uicesimo, mandato cauendum statuerit, ne in disputationibus Medicorum Ienensium Grammatica uulneribus, tam atrocibus, saucietur. Quid memoria nostra pertinescendum uideatur, qua linguae uitium fere elegantiae ducitur. Alia sensit omnia politissima Femina, et, quo diligentius literae tractentur, harum amatoribus munus suum triennium concessit, si bene rem gesserint, atque inter aequales excelluerint, per annum prorogandum, quo facilius ad metam, sibi propositam, perueniant. Cumque stylus sit optimus dicendi magister, sapienter eadem iussit, altero post hoc donum perceptum anno, pridie Eid. Ianuar. qua die fors fuit huic artium domicilio commissa, prodire in medium adolescentem, munificentiae participem, orationeque habenda, rationem eius, recte collocatae, reddere, uiamque sibi ad honores patefacere. Quid ad huius liberalitatis, adeo considerate institutae, nobilitatem addi potest. Tu uero, Comes Gloriosissima, fruire, coelo recepta, gaudiis, ab Seruatore nostro, quem toto animo coluisti, partis. Ille in iudicio solemni uirtutem Tuam nobilitabit uere, in omnium conspectum productam, qua, nomine suo, uictu cultuque nudatos, recreasti. Quicquid iuuenes hi ad communem fructum afferent, amori quoque Tuo referetur

retur acceptum. Societas autem nostra literata
quamdiu numine diuino stabit, tamdiu honos Tuus,
et nomen, et laudes, permanebunt. Nos quidem
nihil praetermitteremus, quo fiduciae, in nobis posi-
tae, perhonorificae ex asse satisfaciat. Vtinam exem-
plum, quod proposuisti, illustre plures flectat, ut
opes non caducis usibus, sed duraturis, relinquunt.

Quae iusta pluribus prosequetur, cui primo fuit
huius boni usura data, SCHVMANNVS, omnibus,
quas auctor eius peposcit, dotibus instructus, prius
tamen incommoda, quae a munditie neglecta oriun-
tur, commemoraturus. Fauete, Ciues, proposito
honestissimo, uestraque attentione, quanto in pre-
tio uestros habeatis euergetas, comprobate. P. P.
Dom. I. post Epiphan. CXCCLXXXVI

V I T E M B E R G A E

L I T E R I S C A R O L I C H R I S T I A N I D Ü R R I I

Ye 3447

ULB Halle 3
003 033 120

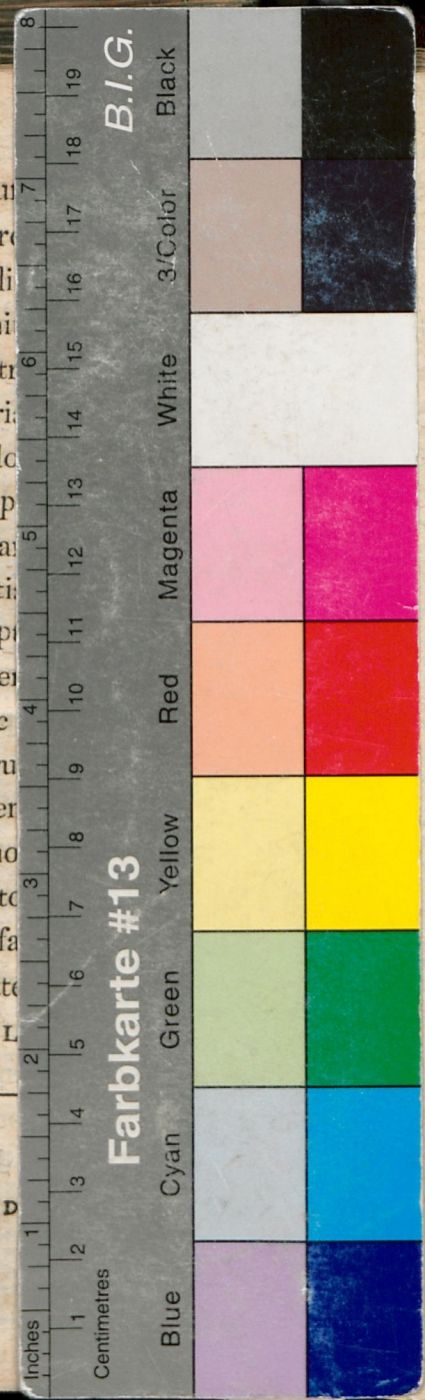
Sb.

V317

03, 2001 Bd.

47

RECTORE
ACADEMIAE VITEMBERGENSIS
**IOANNES GODOFREDVS
LEONHARDI**
PHIL. ET MED. DOCTOR. PATHOL. ET CHIRVRG
PROFESSOR PVBLICVS ORD. SOCIETATIS
OECONOM. ELECT. SAXON. SODALIS
HONORARIVS
ORATIONEM
A
GOTTHELF AVGVSTO SCHVMANNO
DRESCHWITIO-CIZENSI
MEDIC. CVLT
FVTVRO IOVIS DIE
BENEFICI KORNFAILIANI CAVSSA
H. L. Q. CC
HABENDAM
CIVIVM. ACADEMICORVM FREQVENTIAE
COM M E N D A T

48.

